

ROBERT BROWNING SZENTPÉTERVÁRON

A TALÁLKOZÁS UTÁN

1. *Kísértett a másik...*

Kisütött a nap. Felszárította
a pocsolókat és a könnyeket.
Délután indult egy teherhajó.
Végleg döntöttem. Hazamegyek.
„Nem túl kényelmes a kabin, fiam!” –
dörrent rám egy vén tengeri medve.
„Honvágyam van!” – magyaráztam kuszán,
angol szavak közt elkeveredve.
Nem beszéltem hetek óta senkivel.
Képzelmekkel összekevert
Szentpétervár. Kísértett a másik.
Azt se tudhattam, él-e valóban?
Amikor nincs itt, egyáltalán hol van?
Lénye rejtélye elkísér halálig.

2. *Hisz nem tudhattam...*

Hisz nem tudhattam, ő is én vagyok?
Iker-létünkre nem volt magyarázat.
Csak egyszerűen ott voltunk egymásnak,
s játszottak velünk a káprázatok.
Játékaink méltó díszlete volt,
tereket kínált az elmúláshoz,
különös, bizarr szcénákat koholt,
mágikus, hideg fényében a város.
Ha tudtam volna, hogy velem múlik el,
leszúrtam volna, s utána magam.

Együtt távoztunk volna, boldogan
várva, hogy közös álmunk elkever?
De nem tudhattam, él-e ő valóban,
vagy káprázatként válik léggé nyomban.

3. Ha megöltem volna

mielőtt töröm megérintené?
Lehet, önmagam öltem volna meg?
Mintha látnám, ő ezen is nevet.
Nem tragédia volt ez, kabaré!
De akkor is, a létem forgott kockán,
a becsületem és az ép eszem.
Mindenkinek egy példányban van jelen.
Minden egyéb csak túlzás, álom-foszlány.
De erről mit mondhattam volna Tom
kapitánynak? Így is furcsán nézett.
Mit gondolhatott rólam, nem tudom.
Csempésznek vélt? Gyilkosnak? Olyan mindegy.
De amikor a hajójára léptem,
nem tagadom, még egyszer visszanéztem.

4. Nem búcsúzott

Reméltem, tán mégis megjelenik,
és elkísér a ködös Albionba.
Szellemalak volt. A mókát szeretik
a fantomok, és eggyé válunk nyomban.
Semmi nem történt. Indult a hajó.
Néztem Pétervár tűnő tornyait.
Nem tudtam, mégis mi lett volna jó,
ha mindent cáfolva megjelenik,
bizonyítva, bár nem ez volt a gond,
hogy létezik, és nem vagyok bolond,
igaz, amit titokban végig hittem –
bár nem voltam képes bizonyítani,

ehhez őt kellett volna hallani –,
tréfás kedvében teremtett egy Isten.

5. Ahogy tetszik

Létünk titkáról ő többet tudott,
de éjszaka, amikor faggattam,
csak legyintett, és búsan kacagott.
„Mindent ne tudjon egy halhatatlan!
Az ész bajjal jár! Így Gribojedov.
A tudás, épp tenéked magyarázzam,
veszélyes lehet. És nem várt bajok
okozója. Mindent csak az állam
tudhat. De rólunk ők se tudnak semmit.
Van, ki bírná a sors gúnycsapását?
Kedves költőd hagyta ránk, ahogy tetszik.
Igyunk, testvér! – nevetett a másik. –
Zsarnok bosszúját, gőgös ember dölyfét,
ha nem lázadna, akkor is megölnék.”

6. Maradjunk észrevétlen

„És van egy nő is Péterváron, de nem
szerettem volna, hogy ti valahol
találkozzatok. Ő még hisz nekem,
megrettenhetne másodpéldányomtól.
Fogalma sincs, hogy Londonban is élek.
Előtte hajlong az angol változat.
Rám néz, majd rád, lásd, éppen ettől félek,
döbbenetében a szava elakad.
Hiszen még te is milyen nehezen
fogtad fel, hogy osztoznod kell velem,
arcon, alakon, eszméken, a lelken.
Mert halandó ezt nem értheti meg,
hogy mit jelentek végül én neked,
és te nekem? Maradjunk észrevétlen.”

7. Külön, körökben...

„Saját körünkből nincsen mód kitörnünk,
Nem értjük, hogyan változtathatnánk meg
a törvényt. Látod, annak kell örülnünk,
eljátszik velünk sorsunk, kurva élet,
hogy te Londonban, én Szentpéterváron,
rójuk köreink, egymástól távol.
Az élet, Róbert, mit tagadjuk, álom.
Csak egymás mellett nem! Élhetünk bárhol.
Azért néha még felkereslek téged,
lehet, hogy egyszer oda is elmegyek.
Létem a léted hibájának véled,
de költő vagy, és én is az leszek.
Szerelmek várnak, siker, szerepek,
megéneked majd ama képeket.

8. Kérdőjelek örvénylettek a helyén,

melyek szobátok falán függnék, tudom.
Azalatt én itt, orosz szavak között
bujkállok. Lehet, falura költözöm,
és külön megyünk végig az úton.
Lehet, többé nem is találkozunk,
mindkettőnknek ez lenne a legjobb! –
súgta az árny – ha külön álmodunk...”
Vigyorgott és egyszerre szertefoszlott.
Csak kérdőjelek örvénylettek helyén,
arcán már nem törhetett meg a fény.
Kopogtak. Jött az öreg kapitány.
Rummal kínált, kérdezte: „mi elől
menekülök?” És Pétervár felől
kacagás hallszott. Itt volt még? Talány?

9. *Eláruljam?*

Eláruljam? De mit értene meg
kettőnkől ez a viharvert tengerész?
Látja, fázósan összerezzenek.
Segítne ezen, ha most egy merész
gestussal hasonmásomról vallanék?
Egyáltalán felfoghatná mindezt?
Bolondnak nézne? Van-e haladék?
Savószín szeme belém mar, kérdez.
Hiszi, körözött gyilkos nem vagyok,
de akkor mégis mi elől futok,
vagy ki elől? Mert látja, reszketek.
Eltűnt Pétervár. Már nem érhetnek el.
Nézem a tengert. Örvényeivel
magához ránt és vár Elisabeth.

10. *Szorul a hurok*

Bevallom tehát, két gyors korty között,
hogy „költő lennék, tanulmányúton
voltam Pétervárt, és az ördögök
jártak nyomomban. Képtelen, tudom.”
Keresztet vet. – „Nem titkosrendőrök
voltak tehát, kik hajnalban meglesték,
hanem ügynökké váló ördögök,
a pokol elszánt kémei követték? –
Újratölti a rumos poharam,
és úgy néz rám, hogy elakad szavam. –
Azt akarja, hogy mindezt el is higgyem?”
„Nem! Én csak haza szeretnék már menni.”
Szorul a hurok. Látom, nincs mit tenni.
Egyszerre válik bonyolulttá minden.

11. Az ördög az Antillákon

„Ön úri fiú, hát éppen ezért,
mert költő is, mint Blake, Shakespeare, Byron,
tépném le homlokáról a babért,
ha nem tudnám, e bajlatta világon
megtörténhet, amit csak képzelünk,
eljöhet értünk bármikor az ördög,
seb sincs arcunkon, mégis vérezünk,
higgye, ne higgye, már értem is eljött.
Egyszer valahol az Antillákon,
szélcsendben vesztegeltünk napokig,
aludt a legénység, részeg álom
vezetett el a beste ördögig.

Szelet ajánlott fel a lelkemért.
Remélem, úrfi, végül is megért?!”

12. A bizonyíték

A rumos üveg lassan kiürül.
A kajüt egyre gyorsabban forog.
Az ember végül annak is örül,
ha nem nyaggatják. Az öreg vigyorog.
„De ki volt hajnalban az a figura,
akivel beszélt? Szinte megütötte.
Egészen olyan volt, fiam, mint maga,
de nem vetett árnyékot a kövezetre,
s ez megijesztett. Csak egy árnyékot
láttam a hold szűrt ezüst fényében.
A másik eltűnt. Maga felkiáltott.
Eltévedhetett saját életében...”

Rázom rácsait, és megremegek,
széttört ketrecként recseg a szonett.

13. A hasonmásom eltűnt valahol

Tom kapitányunk elszenderedett.
Némán bámultam rumom tükrében
arcom. Környékezett az őrület.
Minden szétfoslott, miben egykor hittem.
Láttam az eljövendő éveket.
Egy nőt is láttam, tengerpartokat,
hajókat, mólót, kikötőimet,
a városokat, hova eljutok.
Megláttam versesköteteimet,
de szétfoslottak, amint kézbe vettem.
Láttam hözöngő szereplőimet
forogni arctalan, az őrületben.
Csak őt nem láttam a jövőben sehhol.
A hasonmásom eltűnt valahol.

14. Láthatja-e még?

De Tom látta. Tehát mégis létezett
a másik, és ő szinte megütötte,
noha árnyékot – miért? – nem vetett.
Hazátlan árny csak forgott körülötte.
De a szemében láthatta magát.
A kapitány a hajóhídról leste,
hogy vitatkoznak. Hallotta szavát.
Látta, hogyan feszül meg karcsú teste.
Kérdés volt. Nem létezett felelet.
Élete színterei vették körül.
Látta a pétervári teleket,
míg növekedett szívében az űr,
hiszen elválnak! Láthatja-e még
zongorabillentyűk felett a kezét?